

Perusmuistio: Komission lisätalousarvioesitys nro 1 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2025

Eduskuntatunnus
U 35/2024

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 9.4.2025 varainhoitovuotta 2025 koskevan lisätalousarvioesityksen nro 1 (COM (2025) 350 final). Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan varainhoitovuoden 2024 toimeenpanosta aiheutuvan ylijäämän siirtämistä vuoden 2025 EU:n talousarvioon tuloina, jolloin samalla myös jäsenvaltioilta kerättävät kansalliset maksuosuudet pienenevät.

Komissio esitteli lisätalousarvioesityksen 10.4. pidetyssä budjettikomitean kokouksessa. Seuraavaksi asia on tarkoitus viedä hyväksyttäväksi Coreper II:een 11.6.2025 ja neuvostoon 16.6.2025.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä komission lisätalousarvioesityksen nro 1/2025.

Pääasiallinen sisältö

EU:n lisätalousarvioesityksen nro 1/2025 tarkoituksena on sisällyttää vuoden 2025 talousarvioon ylijäämä, joka johtuu vuoden 2024 talousarvion toimeenpanosta. Ylijäämän sisältävä lisätalousarvioesitys on annettava varainhoitoasetuksen mukaan 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin alustava tilinpäätös esitettiin.

Varainhoitovuoden toimeenpano osoittaa yhteensä 1 345 miljoonan euron ylijäämää, joka kirjataan vuoden 2025 talousarvioon tuloina.

Ylijäämän erittely (euroina):

Tulojen ylijäämä:	1 071 992 058
Menojen ylijäämä:	272 541 081
Ylijäämä yhteensä:	1 344 533 139

Ylijäämän ottaminen EU:n talousarvioon pienentää vastaavasti jäsenvaltioiden yhteistä osuutta vuoden 2025 EU:n talousarvion rahoittamisessa.

Tulojen ja menojen merkittävimmät muutokset ovat seuraavat:

Tulot

Osastojen 1 (Omat varat) ja 2 (Käytettävissä olevat ylijäämät) yhteenlasketut nettomuutokset budjetoidun ja toteutuneen suhteen ovat -86,9 miljoonaa euroa. Pieni alijäämä johtuu pääasiassa omien varojen maksatuksiin vaikuttaneista valuuttakurssien muutoksista. Tullitulojen toteuma oli hyvin lähellä (99,7 %) lisätalousarvion nro 4/2024 budjetoidun mukaisesta arviosta.

Muutosten määrä osastossa 4 (Rahoitustuotot, viivästyskorot ja sakot) on 1 210,7 miljoonaa euroa ja koostuu kilpailun alalla määrättyistä sakoista, viivästyskoroista, muista uhkasakoista sekä sakkoihin ja uhkasakkoihin liittyvistä koroista. Osasto 4 pitää sisällään myös negatiivisina ilmoitetut tulot varainhoitoasetuksen 48 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Negatiivisten tulojen suuruus on 534,4 miljoonaa euroa. Negatiiviset tulot johtuvat mitätöidyistä tai alennetuista sakoista, jotka maksetaan koroilla lisättyinä takaisin sakkoja saaneille toimijoille. Mitätöityihin tai alennettuihin sakkoihin johtaneita sovintotapauksia oli vuonna 2024 yhteensä seitsemän kappaletta.

Menot

Kaikkien toimielinten osalta käyttämättä jäänyt määrä oli 273 miljoonaa euroa vuonna 2024. Komissio toteutti 99,98 prosenttia hyväksytyistä maksumäärärahoista. Käyttämättä jäänyt määrä oli 34,4 miljoonaa euroa hyväksytyistä määrärahoista sekä aiemmilta vuosilta siirretystä 96,2 miljoonan euron määrärahasta. Myös muiden instituutioiden käyttämättä jääneiden varojen määrät pysyivät vähäisinä vuonna 2024.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 314 artikla ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artikla; erityinen lainsäätämisjärjestys, määräenemmistö neuvostossa.

Varainhoitoasetus, 18 artikla. Varainhoitoasetuksen mukaan varainhoitovuoden ylijäämä otetaan lisätalousarviolla seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon tulona ja alijäämä maksuina. Ottaen huomioon varainhoitoasetuksen säännökset asia ei substanssin puolesta edellyttäisi valtioneuvoston kannanottoa, mutta lisätalousarvioprosessin muutokset kuitenkin edellyttävät neuvostossa jäsenvaltioiden kannanottoa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Lisätalousarvio edellyttää neuvoston ja parlamentin käsittelyä. Euroopan parlamentissa komission ehdotuksen käsittelystä vastaa budjettivaliokunta.

Kansallinen valmistelu

Tämä perusmuistio on käsitelty ja asia on sovitettu yhteen valtioneuvoston sisällä EU 34 (budjetti- ja hallintoasiat) –jaoston kirjallisessa menettelyssä 24.-25.04.2025.

Eduskuntakäsittely

Lisätalousarvioesityksellä nro 1/2025 ehdotetaan täydennettäväksi EU:n vuoden 2025 talousarviota, joka on eduskunnassa käsitelty U-asiana U 35/2024 vp. Lisätalousarvioesityksistä toimitetaan eduskunnalle selvitys tällä U-jatkokirjelmällä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Lisätalousarvioesityksillä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Varainhoitovuodelta 2024 siirrettävä ylijäämä, yhteensä noin 1,3 miljardia euroa, merkitään tuloiksi vuoden 2025 talousarvioon. Siirrettävä ylijäämä pienentää vastaavalla summalla omilla varoilla kerättävää määrää ja siten myös kansallisia maksuja vuonna 2025.

Lisätalousarvioesityksen nro 1/2025 mukaan Suomen EU-maksut pienenisivät 21,5 miljoonaa euroa hyväksyttyyn vuoden 2025 talousarvioon nähden, jolloin Suomen maksuosuus laskisi 2 175 miljoonaan euroon. Suomen EU-maksuihin liittyvä määräraha vuoden 2025 kansallisessa talousarviossa on 2 330 miljoonaa euroa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien kehitykseen vaikuttavat myös päivitettyt omia varoja koskevat ennusteet, jotka ovat saatavilla sen jälkeen, kun omia varoja käsittelevä neuvoo-antava komitea on pitänyt kokouksensa myöhemmin vuoden 2025 aikana. Uudet ennusteet on tarkoitus sisällyttää tulevaan lisätalousarvioesitykseen varainhoitoasetuksen 44 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Asiakirjat

COM (2025) 350 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Miika Grönholm, puh +358 295 530 599, etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/457/2024